

118. YHTEISTYÖLLÄ NIUKKUUTTA NUJERTAMAAN

Vuoden alussa oli paljon keskustelua köyhyydestä ja varsinkin yksinhuoltajien elämän niukkuudesta (HS 6. - 8. 1. 2019). Myötätuntoa löytyi, mutta ei mitään helpottavaa ratkaisua. Jäin miettimään, mikä avuksi tilanteeseen, joka koskee myös monia muita: työttömiä, opiskelijoita ja muitakin nuoria, eläkeläisiä, jotka mediakin on unohtanut sekä turvapaikan saaneita, kieltä osaamattomia maahanmuuttajia.

Ajatukseni kulkivat seuraavaa polkua: saamme usein nauttia television välittämistä konserteista, joiden laulajat esiintyvät iloksemme ilmaiseksi. Nautimme niistä, mutta varmaan aika harvoin joku tulee ajatelleeksi, että itselläänkin saattaa on lahjoja, joiden avulla voisi ilman rahaa auttaa avun tarvisijoita. Koska olen työssäni toiminut myös suunnittelijana, mieleeni tuli luonnollisesti design, suunnittelu.

Voisin suunnitella kauniin, kuitenkin helppotekoisen tuotteen, esimerkiksi villalangasta puikoilla neulotun torkkukeiton ja tyynyn väriyhdistelmissä, jotka olisivat herkulliset, kotimainen käsityö moitteetonta, laatu ensiluokkaista ja hinta kestävyyyteen nähden kohdallaan. Sehän olisi houkutteleva tuote turistille, joka etsii käyttökelpoista, maallemme tunnusomaista tuotetta, josta on kotona iloa vuosikymmeniä. On jo aika nostaa ekologinen villalanka takaisin estradille kaiken maailman luontoa kuluttavien ja päästöjä aiheuttavien, teollisesti tuotettujen kuitujen rinnalle.

Ideointi ja suunnittelu eivät vie paljon aikaa, vain neulontaohjeet sekä lankojen laatu ja väritys vaativat vähän vaivaa, mutta juuri se suunnittelijan panos takaa, että tuotteesta tulee kestävä kehityksen käsityötaidetta. Ammattitaito auttaa kehittämään tuotteen, joka näyttää tyylikkäältä ja upealta, vaikka tekotapa on aloittelijalle helppo oppia. Nyt meillä on tuote, tarvitaan tekijät ja ympäri maata kuntien käsityökoulutuksen saaneet laadunvalvojat, jotka opastavat, ohjaavat ja auttavat tekijöitä matkan varrella. Näin saamme kokoon suunnittelijoiden yhteisen malliston. Tuotteen mukana seuraavat suunnittelijan ja tekijän nimet.

Osallistuvien ketju on pitkä. Se ulottuu käsityön tekijästä Ornamon jäsenenä toimivaan suunnittelijaan, materiaalin toimittajayritykseen Novitaan, hankkeeseen osallistuvien kuntien (vaikkapa Helsinki ja Loviisa) järjestämiin laadunvalvojiin, ympäri maata sijaitseviin myyntipaikkoihin, joita voisivat olla Keskon Citymarketit sekä Stockmannin tavaratalot ja verkkokauppa, joista lopullinen ostaja, lähinnä ulkomainen turisti voi ostaa tuotteen. Maksu menee sitten lyhentämättömänä tekijälle niukkuuden nujertamiseen. Osalla tätä maksua tekijä ostaa materiaalin seuraavaan työhön ja loppu on käytettäväksi.

Situaan tarvitaan mukaan organisoimaan vuodeksi koroton lainoitus, jolla tekijä tarvittaessa pystyy ostamaan ensimmäiset materiaalit tuotteen valmistusta varten. Hallitus osallistuu erikoisjärjestelyllä siten, että se lupaa olla puuttumatta tekijöiden tienesteihin vähentämällä heidän entisestään jo pieniä tulojaan näistä töistä saatujen ansioitten johdosta. Hallituksella ei ole osaa eikä ansiota näitten töitten tuottoihin, sillä ne ovat syntyneet ideasta kansalaistyönä ilmaiseksi tukea pienituloisia hallituksen kohtuuttomien leikkausten jälkeen.

Nyt moni varmaan ajattelee, että tämä työ on vain naisille tarkoitettu, mutta töitten ja harrastusten erotteleminen sukupuolen mukaan on mennyttä aikaa. Jokainen voi kokeilla, syttykö innostuksen kipinä ja sitten vain kärsivällisesti opettelemaan. Innostua merkitsee onnistua, ja jo viikossa on taito kasvanut niin, että oma neulomisen käsiala alkaa vakiintua.

Vuosituhanen vaihteen ehkä kuuluisin tekstiilitaiteilija – mies – on syntyjään amerikkalainen Kaffe Fasset. Myöhemmin hän muutti asumaan Englantiin (lue lisää wikipediasta). Otava on kustantanut useita kuvateoksia hänen töistään ohjeineen (lainaa Oodista). Mallit eivät ole kopioitavissa myyntiin, itselle kylläkin. Joka tapauksessa ne herättävät iloisen inspiraation ja halun tekemiseen.

Neulominen tuo mukanaan monenlaista piristystä elämään, sillä käsityön ohessa voi tehdä muutakin. Voi kuunnella äänikirjoja, ja siten todella sivistää itseään monipuolisesti, voi myös opetella uutta kieltä, opiskella, kuunnella musiikkia tai yksinäisyyden torjumiseksi tavata saman henkisiä kodeissa tai julkisissa tiloissa. On terapeutista tehdä käsillään jotakin, sillä se harjoittaa aivoja, purkaa paineita ja rauhoittaa mieltä. Kaunis lopputulos antaa energiaa ja nostaa omanarvontuntoa; tämän minä tein itse.

Ulla Grünstein
Helsinki